

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - tel. 414646

Polletna naročnina . . . . . L 1.750

Letna naročnina . . . . . L 3.500

Letna inozemstvo . . . . . L 4.500

Poštno čekovni račun: št. 24/12410

Leto XXV. - Štev. 30 (1262)

Gorica - četrtek, 26. julija 1973 - Trst

Posamezna številka L 80

Stiskanje vijaka v Sloveniji

Po Titovem pismu je komunistična partija Jugoslavije sprožila po vsej državi notranje prečiščevanje na raznih področjih. Ob tem se je ponovno odprl problem, kakšno mesto naj imajo verni kot posamezni občani, pa tudi povezani v svojih verskih skupnostih. Teoretično naj bi bila Zveza komunistov proti verskemu, narodnostnemu in drugemu razlikovanju, a to samo teoretično, kajti dejansko je Zveza komunistov do vere skrajno nestrpna, saj vernih občanov ne sprejema v svoje vrste, četudi so drugače zavzeti za socialistični razvoj samoupravne družbe.

Jugoslovanska, in z njo tudi slovenska Zveza komunistov še vedno stoji na stališču, da spada ateistični svetovni nazor k idejnemu temelju jugoslovanske družbe, čeprav so nekatere druge partije kot npr. poljska ali italijanska ali francoska to stališče že zavrgle, ker je nasprotno osnovnim pravicam človeka. V Jugoslaviji pa je še vedno določena politika povezana z določenim svetovnim nazorom. Prav to pa je bistvena značilnost vsakega klerikalizma, ki ga sicer jugoslovanska partija neprestano pobija, pa ga je sama preporna.

Ni mar to klerikalizem, če veren učitelj ne sme iti v cerkev, ker bo drugače izgubil službo in to samo zato, ker se njegov svetovni nazor ne strinja z marksističnim? Ni mar to klerikalizem, če je bilo v okrožju Ljubljana-Moste na seji moščanske skupščine zastavljeno vprašanje, zakaj družba dopušča, da skoraj vse večje trgovine prodajajo razglednice in vizitke z nabožnimi motivi? Je tako omejevanje sploh pošteno? Ali niso trgovine za verne in neverne občane? Očitno je, da se nekateri sploh ne morejo sprizniti z enakopravnostjo vernih v družbi. Če vsako tiskanje in prodajanje verskega čtiva jim pomeni gospodarsko izkoriščanje verskih čustev. Ni mar to klerikalizem, če se farnim občestvom prepoveduje, da bi razvijala socialno, športno, kulturno in drugo razvedrilo dejavnost? Po mnenju nekaterih nestrpnih iz vrst komunistov razna prevozna podjetja niti raznih romarskih skupin ne bi smela prevažati, kajti tudi to je oživljanje klerikalizma.

In ni mar to klerikalizem najhujše vrste, če v Žužemberku majhna skupina komunistov proti volji občanov, ki so z nad tisoč podpis izrazili svojo željo po zidavi nove cerkve — staro na hribu so partizani med zadnjo vojno v bojih porušili — odloči, da cerkev ni potrebna, ker ima zasnova nove cerkve namen pridobiti prek kulturnega, zabavnega in rekreativnega udejstvovanja mladih vpliv na mladino, kar bi se lahko organiziralo v prostorih nove cerkve. Očitno je, da bi Cerkev rada pokazala svojo politično moč, kar pa ni sprejemljivo za socialistično samoupravno družbo.

In prav v tem Žužemberku, kjer se je klerikalizem komunistične partije razkril v vsej svoji goloti, je smatral glavni tajnik komunistične partije Franc Šetinc za potrebno, da to, kar njegova partija sama dela, Cerkvi očita.

V nedeljo 15. julija so namreč priredili v Žužemberku veliko zborovanje v zvezi s 30-letnico ustanovitve dveh partizanskih divizij. Glavni govornik je bil že omenjeni Šetinc, ki je ostro napadel Cerkev, tolkel po belogardizmu, opozarjal na pojave cerkvenega klerikalizma in obsodil vsako dejavnost Cerkve, ki ni obrednega značaja.

ŠETINCEV KOMUNISTIČNI KLERIKALIZEM

»Belogardizem je bil najbolj drastična zloraba vere — je začel Šetinc svoj govor. — To je bil skrajni klerikalizem, ki je v boju za posvetno oblast vzel v roke puško in nož. Zato ne moremo oprostiti tistemu delu duhovščine, ki se belogardizmu še ni uradno odpovedala in ga še ni obsodila. Vprašujemo se, zakaj slovenska cerkvena oblast še vedno vzdržuje uradne zveze z emigrantsko duhovščino? Kakšne namere ima? Zakaj dovolji, da žužemberški duhovnik potem, ko zbor volivcev (be-

ri: komunistov, op. ur.) izrazi svojo voljo zoper gradnjo nove cerkve, z zbiranjem podpisov prešteva še glasove vernikov?»

»Pri nas bi spet belogardizem rad prišel iz mišjih lukenj na beli dan. Med nami so se pojavili posamezniki in skupine, ki so se začeli zavzemati za tako imenovano narodno spravo. Govorili so, zbogajmo se, saj so se nasilja dogajala na obeh straneh. Pri tem se spreneveda, da so bila nasilja na naši strani zgolj naključna (!), neorganizirana (!) in posamezna dejanja, ki so jim strogo sodila naša sodišča (!). Na drugi strani pa so bili sistematični, široko zasnovani, med seboj povezani zločini.«

»Belogardizem je bil najhujša zloraba ljudi. Izkoriščal je vero Suhokrajincev (Suhakrajina je področje okrog Žužemberka na desni strani reke Krke, op. ur.). Ljudem je s prižnice dopovedoval, da je vse, kar je napredno, hudičevsko delo. Vsako napredno misel, vsako napredno dejanje so poskušali zatreti in pregnati. Učitelja, ki se je drznil misliti s svojo glavo, so premetili tja, kjer gospodim ni bil nevaren. Ti so gospodarili povsod: v občinskem odboru, v šoli, na davkarjih, kjerkoli je bilo mogoče podrežati ljudi. Zato boj proti klerikalizmu ni samo zadeva Zveze komunistov, ampak naloga vseh, ki želijo resnično svobodno socialistično družbo, osvobodeno vseh zlorab. Zato tudi ne bomo dovolili, da bi v imenu Cerkve razvijali razne socialne, športne, kulturne in druge dejavnosti, ki poskušajo tekmovali s samoupravnimi ustanovami. V ozadju tega je namera, da bi verniki začeli verjeti, da v organizacijah samoupravne družbe niso enakovredni in da zato potrebujejo svoje posebne organizacije. To ni res! V našem sistemu samoupravljanja želi Zveza komunistov porušiti vse ideološke pregrade med ljudmi, etatične, klerikalne, tehnološke, birokratske in druge.«

To naj bi bilo nekaj glavnih cvetk iz Šetinčevega govora. Pozoren bralec hitro opazi, da dejansko partija dela danes to, kar je Šetinc očital slovenskemu klerikalizmu od včera. Ne gospodarji mar danes partija povsod, kjerkoli je mogoče podrežati ljudi: v šoli, v tovarni, v uradih, občinskih odborih? In kaj se zgodi učitelju ali profesorju, ki je veren, to se pravi, ki ne veruje v marksizem? Klerikalci so ga premetili, komunisti pa ga vržejo iz službe.

In narodna sprava! Človek se žalostno nasmehne od Šetinčevih trditvi, da je bilo komunistično nasilje naključno in neorganizirano. Vsi, ki smo bili priča nastanku Osvobodilne fronte, vemo, kako načrtno je partija organizirala umore svojih ideoloških, resničnih in verjetnih nasprotnikov, ko o tako imenovani beli gardi še ni bilo ne duha ne sluha. In pokol 12.000 razoroženih domobrancev v juniju 1945, je bilo tudi to naključno dejanje? Prav v Suhi krajini, ki se je množično vključila v protikomunistične vojaške enote, skoro ni hiše ali družine, kjer ne bi pogrešali očeta, brata ali sina, ki je izginil ob velikem pokolu v Kočevskem Rogu.

(se nadaljuje na 2. strani)

OB TRIDESETLETNICI PADCA FAŠIZMA

25. julij 1943 je v italijanskem življenju odjeknil z močnim preobratom. Po predolgem in s tem skrivnem zadržanju je kralj dal aretirati Mussolinija. Fašizem je tako doživel smrtni udarec. Nove sile, prežete z demokratičnim in protifašističnim duhom, so počasi prevzemale krmilo države v zelo hudih vojnih okoliščinah. Odporiško gibanje je vedno bolj vabilo na sodelovanje v boju proti še močnim ostankom fašizma in nacistični okupaciji.

Tudi Slovenci v Italiji se spominjamo tega pomembnega dne, ki je pravi mejnik v vsej naši zgodovini. Za slovensko ljudstvo, ki ga je fašizem tako usodno tlačil, se je začelo novo življenje. Čeprav ta dogodek še ni prinesel naenkrat vseh svobodnih in pravic, je vendar predstavljal odločilen zagon v novem razvoju demokracije in svobode za vse državljane.

Zato moramo še danes trdno in budno ohranjati one vrednote, ki so bile največji ideal vseh resničnih demokratov in antifašistov. Prav Slovenci smo v tem neenakem boju dali s svojimi žrtvami največji doprinos. Zato lahko danes s ponosom gledamo na preteklost, z upanjem pa na bodočnost!

Slovenska demokratska zveza v Gorici

Po deželnih volitvah

Deželne volitve v Furlaniji-Juljski krajini (17. junija) so že precej za nami, vendar ne še toliko, da se ne bi v zvezi z njimi dalo nič več aktualnega povedati. Rezultati oziroma politični zaključki teh volitev so še vedno v ospredju političnega dogovarjanja pri sestavljanju nove deželne vlade, ki je še vedno v teku. Kot znano, se je novi deželni svet doslej samo enkrat sestel ter izvolil iz svoje srede svetovalca (dosedanjega predsednika deželnega odbora Berzantija), podpredsednika in tajnika. Izvoliti pa mora še nov deželni odbor, o programu in sestavi katerega se stranke leve sredine (DC, PSI, PSDI, PRI) niso še sporazumele. Te stranke razpolagajo z 39 svetovalci od 61, torej več kot z zadostno večino.

Kakšno je stališče Slovenske skupnosti do snujoče se vladne večine, je znano. Kot samostojna politična stranka ocenjuje delo deželnih organov po tem, kako se sklada z njenim socialno političnim programom in zavzema konkretna ustrežna stališča od primera do primera.

V zvezi s pogajanjem med strankami leve sredine za sestavo novega deželnega odbora je Slovenska skupnost predložila enajst bistvenih zahtev, ki naj bi jih sprejela v svoj program nova deželna vlada. Ker iz dosedanjega poteka pogajanj in izkušnji izhaja, da vsedrjavne stranke od demokristjanov pa do socialistov ne nameravajo sprejeti omenjenih zahtev Slovenske skupnosti, ta ne bo mogla podpreti novega deželnega odbora.

PERSPEKTIVE ZA BODOČNOST

Pa vrnimo se k zaključkom, ki so jih nakazale zadnje deželne volitve. Izidi volitev so znani. Kar se Slovenske skupnosti tiče, naj ponovimo, da je prejela skupno 10.180 glasov (leta 1948 je prejela 10.841 glasov). Razlika torej znaša 661 glasov, od teh kar 625 v tržaškem okrožju. Ali smo Slovenci v deželi lahko zadovoljni in mirne duše lahko zaupamo vsedrjavnim strankam, da bodo uredile našo zaščito in tako omogočile naš neoviran razvoj? Nočemo biti pesimisti, toda upoštevajoč italijansko politično stvarnost in njene tradicionalne metode reševanja problemov, moramo razne izjave o dobri volji in načelni pripravljenosti, postopnosti in podobnem tolmačiti kot vse druge običajne programske obljube, ki lepo zvenijo in uspavajo, a se iz njih le

poredkoma rodijo otipljivi sadovi. Ena takih zadnjih volivnih pategavščin je slovesna izjava tajnika PSI De Martina na volivnem zborovanju v Trstu, da bodo socialisti pri pogajanjih za novo vlado v Rimu zahtevali, da se vprašanje zaščite slovenske manjšine vključi v program vlade kot eno ključnih vprašanj. Sedaj ko je vlada sestavljena, pa ni v njenem programu ene besede o Slovencih!

Zato je slej ko prej nujno potrebna prisotnost samostojne politične organizacije Slovencev. Na Tržaškem je to Slovenska skupnost, na Goriškem SDZ, v deželnem okviru pa skupna lista Slovenske skupnosti. Od njene prisotnosti v tukajšnjem političnem življenju ter njene številčne in moralne moči bo tudi v bodočnosti v odločilni meri odvisen razvoj reševanja naših problemov. Zato nam mora biti vsem pri srcu, da se Slovenska skupnost (oziroma SDZ na Goriškem) kot samostojna politična organizacija Slovencev v deželi in državi stalno krepi in utrjuje tako v organizacijskem kot v političnem pogledu. Prav zadnje deželne volitve so utrdile splošno prepričanje, da je za na-

daljnje napredovanje v glasovih potrebno med drugim dopolniti njen idejni in akcijski program na osnovi socialnih in političnih danosti, v katerih deluje in skuša širiti svoj življenjski prostor; konkretno usposobiti njen organizacijski ustroj tako v centru kot v krajevnih odsekih, da bo tako mogoče stalno in sistematično v čim tesnejši povezavi z bazo zasledovati težnje in probleme naših ljudi. Mladina mora pri tem procesu preosnove dati svoj bistveni doprinos tako glede novih idej in prijemov kot glede vsakdanjega konkretnega političnega dela.

Če bodo napore slovenskih političnih organizacij usmerjeni v gori omenjene preosnove in splošno poživitev javnega delovanja ob podpori vseh sil manjšine, ki želijo samostojnega političnega nastopanja, uspeh ne more izostati. Ob sedanjem volivnem zakonu pa je poživitev še toliko bolj potrebna, kajti Slovenska skupnost je dobila svoj mandat v deželnem svetu z zadnjim ostankom. Če bi prejela samo 9.450 glasov, bi ne imela svojega izvoljenega predstavnika. Zaradi tega še ne smemo biti črnogledi. Dobro pa je to vedeti in pravočasno ukrepati.

Vlada, parlament in Slovenci

V prejšnji številki smo že pisali o nastopnem govoru novega ministrskega predsednika pred italijanskim parlamentom. Omenili smo že, da se predsednik Mariano Rumor tedaj sploh ni dotaknil vprašanja slovenske manjšine, medtem ko je ponovil obveznosti glede južnotirolske manjšine. Poudarili smo tudi veliko neskladnost med besedami in dejanji PSI, ki je pred deželnimi volitvami v Trstu po svojem glavnem tajniku obljubila, da bo postavila vprašanje zaščite slovenske manjšine v vladni program. Slednji pa, kot znano, ne vsebuje niti besede o Slovencih...

Po Rumorjevem govoru je sledila živahna parlamentarna razprava v obeh zbornicah. Predstavniki posameznih strank so obširno razčlenili vladni program, ki je bil nato sprejet z glasovi strank leve sredine ter predstavnikov Južnih Tirolov in Doline Aosta.

Nas pri vsem tem ne zanima toliko splošni potek razprave, kot specifične omembe vprašanj slovenske manjšine. V razpravi je tako v senatu kot v poslanski zbornici res prišlo do neposredne postavitve problema zaščite slovenske manjšine. Najprej je to v senatu postavil načelnik komunistične skupine senator Perna, ki se je zavzel za reševanje problemov Slovencev. Podobno stališče je v poslanski zbornici zavzel poslanec KPI Tortorella. V zbornici se je s tem v zvezi oglašil tudi tajnik PSI De Martino in poudaril, da je zaščita Slovencev predvsem stvar demokracije. Bolj stvarno je o problemu slovenske manjšine govoril še načelnik poslanske skupine Krščanske demokracije Piccoli, ki je omenil, da je treba zaščititi kulturne in zgodovinske posebnosti slovenske narodne manjšine. Piccoli je še poudaril — in v tem je njegov nastop pomembnejši od ostalih — da bo treba izdati še vrsto ukrepov v korist slovenske manjšine tako na zakonodajnem kot na upravnem področju.

Po vseh teh nastopih tudi vlada ni mogla ostati povsem pasivna. V senatu je predsednik vlade govoril le nekaj splošnega o odnosih do jezikovnih manjšin. V poslanski zbornici pa je Rumor v odgovor na intervencije prej omenjenih po-

slancev dejal, da si bo vlada zabeležila predloge v zadevi narodnih manjšin, kot je slovenska. Ministrski predsednik Rumor je bil sicer mnogo bolj stvaren v govoru o izvajanju južnotirolskega »paketa«, medtem ko je o Slovencih spregovoril le to, kar smo prej omenili.

Iz vsega tega lahko povzamemo, da se nova levosredinska vlada ni v ničemer obvezala glede konkretnega reševanja odprtih problemov slovenske manjšine. Le po namigu raznih sil v parlamentu — od teh sta dve tudi glavni vladni stranki — je Rumor zabeležil obstoj problemov slovenske manjšine. Po tem moramo sklepati, da slovenski problem ni predstavljal kakega ključnega vprašanja pri sestavi vladnega programa, kot so prej obetali socialisti. Sicer pa vseeno z zadovoljstvom jemljemo na znanje besede prej omenjenih prakov političnih strank, ki so o slovenski manjšini spregovorili.

Vse to pa nam dá lahko misliti. Predvsem lahko iz tega spoznamo, koliko se pravzaprav sploh lahko zanesemo na večinske stranke. Te sicer včasih kaj obljubijo, potem pa v resnici malo izvedejo. Zato moramo v glavnem računati na svoje sile. V svoji enotnosti in politični samostojnosti bomo edino kaj dosegli. Seveda se lahko pri tem naslonimo na one večinske sile, ki so pripravljene tudi nas podpreti, ne da bi pri tem trpela naša politična avtonomija.

Zato lahko tudi potegnemo primerne zaključke. Naša politična predstavnštva naj sedaj tudi na podlagi zadnje razprave v parlamentu ukrepajo in iščejo primernih stikov na najvišji ravni, da pride od besed do dejanj. Če bomo znali pravilno nastopati za konkretizacijo načelnih izjav, bomo nedvomno napravili velik korak naprej na poti ureditve vseh ustavnih pravic zakonske zaščite Slovencev v Italiji.

Prvič v grönlandskem jeziku

Nedavno je bila na Grönlandiji darovana prva sv. maša v grönlandskem jeziku. Na Grönlandiji je približno 40.000 prebivalcev in med njimi je le 50 katoličanov.

Katedrala Device v pričakovanju

Udeležencem letošnjega tržaško-goriškega romanja v Parizu in Lisieux je bilo dano na prosto voljo, da si ogledajo tudi svetovnoznano katedralo Chartres 94 km južno od Pariza. Kot dan ogleda je bil določen četrtek 5. julija.

»Prostovoljcev« se je javilo 47 oseb, ravno prav za prostoren avtobus. Vodstvo romanja je prevzel dušni pastir za Slovence v Parizu in vodja slovenske pastoralne misije v Franciji g. Nace Čretnik, ki se je izkazal za razgledanega vodiča in prijatelja družabnika.

Pokrajina, po kateri je vozil avtobus, je bila eno samo žitno polje. Žitni klasi so bili še zeleni, kajti žetev je en mesec kasneje kot v naših krajih. In iz te zelene preproge se je nenadoma dvignila po polodruži uri vožnje iz ravnine katedrala v Chartresu. Dva mogočna zvonika sta dala vedeti, da se bližamo cilju našega romanja.

Na gričku, ki ga ovija mirno tekoča rečica, kraljuje to veličastno svetišče, okrog katerega se stiskajo hiše in hišice. Podoba skrbne koklje, ki varuje v okrilju svojih peruti svoja piščeta. Mestece Chartres in njegova katedrala sta neločljiva enota. Skupaj izdajata svoji duh, ki je ožarjen od srednjeveške mistike. Povsod, kamor stopiš, imaš občutek, da si v 13. stoletju.

Dovolj je, da zapreš oči in že se začne odvijati predstava: lastnik bara se spremeni v gostilničarja, bankir v menjalca denarja, trgovec v potujočega krošnjarja, mehanik v kovača, lekarnar v padarja.

IZLET V ZGODOVINO

Izročilo pravi, da so že keltski duhovniki, druidi imenovani, na tem mestu častili kip Device, ki bo rodila otroka, kakor jim je bil angel oznanil. In ko je prišlo krščanstvo, se je to češčenje preneslo na Devico Marijo. Pojavil se je kip črne Device, iz hruskovega lesa, ki predstavlja Marijo v pričakovanju, z blagoslovljenim sadom že pod srcem.

Kapela, ki je kip hranila, je postala cerkev in ena cerkev se je morala umakniti drugi, enkrat zaradi požara, drugi zaradi opustošenja, tretjič ker je postala premajhna. Leta 858 jo uničijo Normani. Skof Guiscard jo pozida, vojvoda Rihard spet razruši. Sedaj je vrsta na škofu Vulardu, da jo obnovi. Pa jo spet ogenj v septembru 1020 upepeli. Toda cerkev se dvigne znova. Skof Fulbert ji dá nov sijaj. Pa spet izbruhne leta 1194 nov požar. Od svetišča ostanejo le sedanja kripta in dva zvonika.

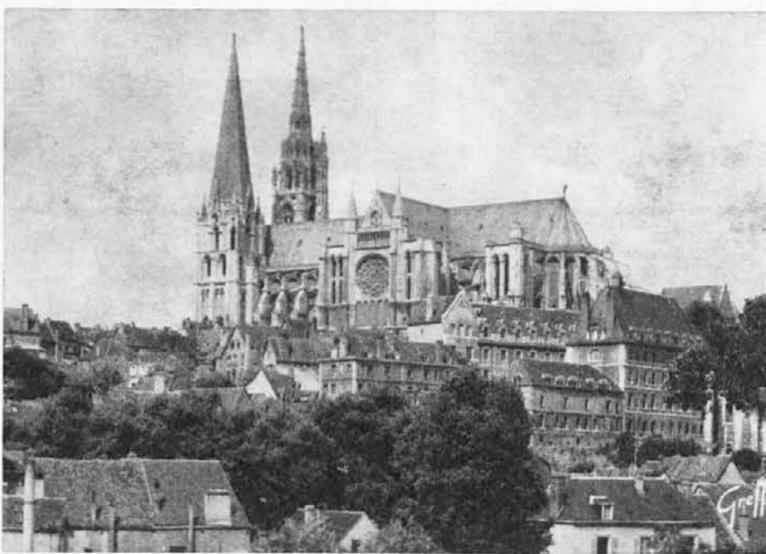
Nato zraste sedanja mogočna cerkev, ki jo posvetijo 7. oktobra 1260 v navzočnosti svetega kralja Ludovika. Tudi ta cerkev bo še doživljala požare, toda ker ni več iz lesa, vzdrži vse preizkušnje in dočaka naš atomski vek. Nad Chartresom so nevihte pogostne, strele udarjajo vsepovsod, ni čuda, da so našle pot tudi do katedrale, ki jih je s svojimi stolpi naravnost izživala, da se znesejo nad njimi. Danes te nevarnosti ni več, obstajajo pa zato nove in hujše: bombe iz zraka, ogenj iz topov in zažigalne granate.

Preden so prebivalci iz Chartresa pričeli z gradnjo svojega svetišča, so se prešteli: bilo jih je 15.000. V njihovi cerkvi naj bi bilo prostora za vse. Če pomeni cerkev — ecclesia v grščini skupščino, potem ni bilo razloga, zakaj ne bi imeli vsi meščani iz Chartresa pravico dostopa vanjo.

Danes so v modi za ljudske množice razni športni stadioni, v katerih si razni navijači dajejo duška za svoje klubске barve; v 12. stoletju so »božji navijači«, »i tifosi di Dio« imeli tak kraj v svojih katedralah. V njih niso samo molili; v njih so imeli tudi svoja zborovanja, volili svoje mestne predstavnike, sklepali kupčije, prenočevali, v primeru kužnih bolezni imeli v njih svoje bolnišnice. Sveto se je prepletalo s svetnim in nihče si iz tega ni delal problemov, kajti vsi so se čutili otroci istega nebeškega Očeta.

Ta duh je prišel do izraza zlasti pri gradnji sedanje katedrale v 13. stoletju. Skof in kanoniki so se za več let odpovedali vsem dohodkom v korist katedrale. Plemiči so prispevali denar; še več: da bi zadostili za grehe ošabnosti, so se dali vpreči v vozove in prevažali težke sklade kamena na gradbišče; preprosti ljudje so nudili svojo delovno silo in bolniki svoje trpljenje. Spovednikom je bilo naročeno, naj spovedance spodbujajo k velikodušni darežljivosti v korist katedrale.

Seveda, vsi ti »božji navijači« še niso bili dovolj. Če bi zaviselo samo od njih, bi katedrala nikdar ne zrasla iz temeljev ali pa bi se zrušila pred njeno dovršitvijo. Bili so potrebni poklicni zidarji, kamnoseki, pravi gradbeniški cehi, ki so se razumeli na svoj posel. Le ti so bili zmogni postaviti te čudovite oboke, ki še danes

Mogočna katedrala v Chartresu, kraljica francoskih svetišč v gotskem slogu

s toliko lahkoto nosijo vso težo stavbe in kljubujejo zobu časa ter novim in novim stotletjem.

Svetišče, ki je dolgo 130 m, široko 47 m, ki ima 178 oken in 2.500 kv. metrov poslikanega stekla, je njihovo delo. Opravljali so ga s posebno predanostjo. To ni bila samo skrb za vsakdanji kruh, temveč mnogo več: služba Bogu in češčenje Stvarnika.

Zato je bilo vse obdobje gradnje kot neprestana molitev. Preden so zjutraj pričeli z delom, so bili vsi sodelujoči pri sv. maši in so prejeli sv. obhajilo. Nedeljski počitek se je pričel že ob sobotah popoldne. Med letom je bilo še nad 30 cerkvenih praznikov in tudi ob njih so z delom prekinili že na vigilijo popoldne. Nedelje in prazniki so bili posvečeni molitvi, procesijam in češčenju relikvij, v Chartresu še posebej češčenju kipa črne Marije.

Tako so gradili cerkve v srednjem veku. Upravičeno je dejal nedavno sv. oče Pavel VI.: »V srednjem veku so ljudje grešili kot danes, toda imeli so zavest greha in zanj zadoščevali, kar prav manjka dananjemu človeku.« Sad tega duha je tudi katedrala v Chartresu, o kateri je cesar Napoleon, ko je vanjo stopil, dejal: »Tu bi se brezbožnež slabo počutil!«

VESE GOVORI O BOGU

Tudi mi smo občutili isto, ko smo se svetišču približali. »Zares, to je svet kraj in hiša božja,« bi lahko ponavljali s psalmistom.

Ze sama zvonika, eden v romanskem stilu in drugi v gotskem, kako kličeta brez vsake prisile: »Kvišku srca!« In potem govornica kipov na zidu in slik v oknih, kako na naraven način oznanjajo nauk o stvarjenju in odrešenju!

V srednjem veku niso ljudje ni znala brati in pisati. Ze sinoda v Arrasu leta 1025 je zato odločila: »Ker večina ljudi ne zna čitati, naj prejema pouk po slikah!« In tako vsebujejo pročelja in okna kate-

dral praktično ves krščanski nauk. Preprosti človek si ga je osvojil brez napora in ga poznal mnogo bolje kot današnji povprečni kristjan.

To je bil tisti »mračni« srednji vek, za katerega imajo nekateri le besede prezira in obsodbe! V marsičem bi bilo dobro, da bi njegov duh prešinil našo od materializma izvoljeno in izpraznjeno civilizacijo ter ji vlil duha srednjeveških kristjanov.

Občestveno mašo smo imeli v kriпти, ob kipu Device v pričakovanju. Bili smo kot ena družina, prevzeti od ozračja stoletij, ki so skrita v mogočnih skladih kamenja in ki so se dvigali nad nami. Začutili smo, da je nadnaravni svet svojska resničnost, katerega doživljam vsakdo, ki se božji milosti ponižno in brez pridržkov odpre.

Tako je storil leta 1912 francoski pesnik Charles Péguy, ki je na tem mestu izprosil ozdravljenje svojemu sinu. V spomin na ta dogodek vsako leto za binčkoiti na tisoče študentov peš prihiti na ta milostni kraj.

Vzvišenost tega kraja je občutil tudi pokojni nemški kancler Adenauer. Trikrat po zadnji vojni je inkognito prišel molit za zblizanje med Francijo in Nemčijo. Bil je uslišan in ves svet je še danes deležen sadov te molitve.

Tudi mi smo občutili veličastvo tega prostora. Molj je bil še najboljši način pravilno ga dojeti. Toda ko nas je avtobus spet nosil proti Parizu in je za nami ostala le še mogočna silhueta chartreške katedrale, smo začutili potrebo, da si damo duška v pesmi Mariji v čast. Pete litanije z odpevi Matere božje so napolnile notranjost vozila.

Marijin kip je ostal v Chartresu, a Marija je bila z nami. Ob njej so se navdihovali prebivalci Chartresa, ko so gradili svoje svetišče; ob njej se moramo navdihovati mi vsi, ko gradimo v sebi tempelj sv. Duha, okrog sebe v družbi pa kraljestvo božje.

Jože Jurak

Misijonar Štanta je bil prestavljen

V kratkih besedah, kot je njegova navada, poroča misijonar Ivan Štanta nekaj novic iz svojega misijona. Takole piše:

Te dni, to je ob koncu maja, sem dobil premestitev iz Isoanale v Ithoshy. Premestitev je zadel skoraj vse patre. Torej zbogom, Isoanala, kjer sem deloval devet let! Od sedaj naprej bo moj delokrog ozemlje severno in južno od Ithoshy, katero ima površino 8.000 kv. kilometrov in sega v dolžino 160 km. Prebivalstva ni dosti, približno en prebivalec na kv. km. Nič za to, saj je božja volja zveličanje tudi teh duš.

V novem misijonu bo treba začeti vse znova. Če je človek zdrav in ne preveč v letih, začeti nekaj na novo, ni preveč težko, četudi srce boli, ko mora zapustiti isto dedico, ki jo je s težavo pridobil za Jezusa. Začel sem že misliti: v isoanalskem kotu je vse že precej urejeno... Pa bo treba začeti znova in se sprijazniti z novimi problemi. Tolaži me misel, da bom šel kot moj zavetnik sv. Janez Krstnik v puščavo pripravljat pot Kristusu.

Kmalu po veliki noči je moj brat Lovrenc odšel v Vaingaindrano, kjer pomaga slovenskim misionarjem.

Kar sedaj najbolj boli, je kriza v odnosih med domačim malgaškim klerom in tujimi misionarji. Domačih duhovnikov je malo, morda 160, in večina so iz rodu Ambianandro in Betsileo, to je z visoke planote. Po koncilskih smernicah mora počasi preiti cerkveno vodstvo v roke domačinov. Politika daje pri tem zgled. Crna polt je prva lastnost, da prideš na vodil-

na mesta. Domači duhovniki se nimajo za misijonarje, ampak za svetne duhovnike; zase hočejo zato obdržati velike centre, podoželje pa prepuščajo tujim misionarjem. Na drugi strani pa ima človek zopet vtis, da ti domači duhovniki trpijo za raznimi kompleksi... Iz njih vedenja bi se sklepalo, da jim delamo senco, da smo jim v napoto. To, kar se dogaja v politiki, bi radi prenesli na versko področje. Ne vem, kako se bo vse to izteklo. To ni preganjanje Cerkev, vendar je morda še kaj slabšega...

Molite za nas!

Novi naslov:

Mompera Jean Stanta

EKAR

Ithoshy (Madagascar)

Zahodnoafriški škofje so zborovali

Škofje zahodnoafriških držav so na zadnjem zasedanju sklenili, da v Abigianu organizirajo teološko fakulteto. To nalogo bo prevzel dosedanji inštitut za verske znanosti v Abigianu. Na fakulteti bodo med drugim poglabili študij afriških kulturnih vrednot. Teološki fakulteti bo pridružena tudi visoka šola za pripravo katehistov. Na tem zasedanju so zbrani škofje tudi sklenili, da obnovijo izhajanje katoliškega tednika v Dakarju Afrique Nouvelle (Nova Afrika), ki je zaradi finančnih težav prenehal izhajati lani 15. avgusta, ravno za 25-letnico ustanovitve.

USTRELJEN ZARADI PODELITVE KRSTA

O mučniški smrti duhovnika Shtjefena Kurtija, ki so ga albanske komunistične oblasti ustrelile, ker je krstil otroka, smo v našem listu na kratko že poročali. Sedaj pa smo prejeli iz Makedonije izvorno poročilo, ki bo prvo vest še dopolnilo.

Vest ni nova. V razmerah današnjega hitrega obveščanja naravnost zastarela. Sprva se nam je zdela kar neverjetna. Zato je tudi tiskovna agencija »Kathpress«, ki jo je prva objavila, dostavila vprašaj; tudi vatikanska radijska postaja se je pri poročanju previdno ogradila.

In vendar je vest resnična! Ta neverjetni primer se je pripetil v 20. stoletju sredi Evrope, v Albaniji, članici Organizacije združenih narodov, ki toliko govore o človeških pravicah in venomer poudarjajo svobodo.

Nas ta primer tembolj zanima, ker je bil žrtev Shtjefen Kurti rojen na področju skopjanske škofije, kateri je tudi kot duhovnik pripadal. Njegova sestra Saqa Uk-hajdari še zdaj živi v Skopju in večina njegovega sorodstva je v Jugoslaviji (albanščini se »q« bere kot »č«, »sh« pa kot »s«, op. ur.)

Leta 1929 so blizu Zjuma pri Prizrenu (zdaj znanega po svoji podrti cerkvi) našli ustreljenega zjumskega župnika franciškanskega patra Gečeva, po rodu sicer iz Janjeva, vendar očitnega albanofila. Splošno se je šepetalo, da so ga iz zasede ustrelili sami orožniki.

Očitno prestrašeni zaradi tega dogodka so tedaj zbežali čez mejo trije mladi albanski duhovniki skopjanske škofije: Gjon Bisak, Inz Gashi in Shtjefen Kurti.

To je bil eden najhujših udarcev, ki je prizadel blagopokojnega škofa dr. Gnidovca, kateri se je toliko pehal v trudu za porast števila domače duhovščine. Sam Stefan Kurti pa se gotovo ni nadejal, da ga bo njegova matična država za njegovo narodno vnemo poplačala s streljanjem kakor psa in bo na tak žalosten način postal svetovno znan in slaven.

Med svojim narodom je rajni opravljaval več uglednih duhovniških služb, toda po vojni je skoro stalno bil le v zaporih in taboriščih.

V taborišču Lushnje, kjer je bil na prisilnem delu, je tudi zagrešil največji »zločin« svojega življenja: skrivaj je krstil

otroka neke jetnice na njeno prošnjo. Ta »strašni« prekršek je nekdo izdal in v neki oskrunjeni cerkvi so uprizorili sodni proces, pri katerem je bila navzoča tudi Saca, sestra obtoženega Kurtija. Na vprašanje predsedujočega, kako se je drznil kaj takega storiti, je obtoženec dostojanstveno odgovoril: »Jaz sem duhovnik in to spada k moji dolžnosti.« Z aklamacijo navzočih je bil obsojen na smrt in nekoliko pozneje tudi zares ustreljen.

Čudno in žalostno je, da je svetovna javnost na ta grozni primer reagirala le z grobnim molkom, medtem ko zna ob nekih primerih kršenja človeških pravic in teptanja demokracije toliko protestirati v tisku in radiu. V Italiji so ljudje zvedeli o umoru nekoliko več, ker je sestra rajnega duhovnika obiskal dopisnik revije »Famiglia Cristiana« in nato priredil obširen dopis. Tudi ameriški radio je iznesel ta škandalozni primer, toda splošno se svet zaradi tega ni razburil niti zgražal. Še najbolj so se razkričali v Albaniji sami, češ da jih klevetajo, saj je bil Kurti navaden bandit in ameriški vohun ter predvsem zaradi tega umorjen. Seveda bo bolj težko koga prepričati, da bo sedemdesetleten mož, ves izčrpan od dolgoletnega jetništva, zmogel vzpostavljati zveze z ameriško vohunsko službo.

Po ugotovitvi o resničnosti Kurtijevega primera smo naklonjeni verjeti tudi ostalim vestem, ki jih je prinesel begunec Ndoc Kacaj, ki trdi, da je pod režimom Enver Hodže v Albaniji bilo pobitih 150 tisoč oseb, med temi 70 duhovnikov; da je tam okoli 300.000 političnih jetnikov in da so štiri koncentracijska taborišča samo za katoličane, katerih je v Albaniji komaj 10%.

Da pa je v Albaniji zaprtih vseh 268 katoliških cerkva in kapel, kakor tudi vse pravoslavne in muslimanske džamije ter da je prepovedano vsako bogočastje, se pa albanska propaganda sama hvali in si bahavo prisvaja čast najbolj brezbožniške države na svetu.

Za zapostavljene črnce v Rodeziji se venomer zavzemajo, za politične zapornike v Saigonu tudi... Le kdaj bo svet zakričal v prid sužnjem sredi Evrope?!

D.

„Poučen“ izlet slavistov v Dječke

Filozofska fakulteta v Ljubljani že vrsto let prireja seminar za slovenski jezik, literaturo in kulturo za tuje slaviste. Letos se ga je udeležilo okrog sto univerzitetnih in drugih profesorjev ter študentov z vsega sveta. Del programa letošnjega seminarja je bil posvečen vprašanju slovenske manjšine na severnem delu slovenskega kulturnega ozemlja (Koroška). Mnogi tuji udeleženci seminarja, predvsem oni iz nemško govorečih dežel, so sprva videli v tem politično prizvok oziroma neke vrste politično propagando. Zato so s precejšnjo zadržanostjo odpotovali na ekskurzijo na Koroško, ki jo je 8. julija priredilo zanje vodstvo seminarja.

Eden izmed ciljev so bile tudi Dječke, najsevernejša fara s slovenskim jezikom in prebivalstvom. Tu se je pa zgodilo nekaj, kar je tipično za razmere, v katerih morajo živeti koroški Slovenci v Avstriji. Ko so se ti odlični gostje slavističnega seminarja iz Ljubljane razgledovali po tej koroški vasi, jih je neki vročekrvni avstrijski nacionalist iz vrst vindišarjev začel silovito zmerjati s »čuši«, s »komunisti«, s »svinjami« in podobnimi izrazi, da so nemški, ameriški, češki, ruski, italijanski in švedski profesorji in študentje debelo gledali. Naravnost groteskno je bilo pri tem zmerjanju to, da je potekalo »po slovenje«, tj. po slovensko.

Tako so lahko vsi tuji gostje na praktičnem primeru spoznali, kakšne človeške in narodne propalice uspevajo v koroških razmerah in da trditve o Dječkih kot najbolj severni slovensko govoreči vasi ni iz trte zvita. O tem so se seveda prepričali tudi drugače, iz pozdravov drugih domačinov, na obisku v gostilni, v šoli in cerkvi ter vaški posojilnici. Morali bi obiskati tudi občino, a je boječi župan ob njihovem prihodu izginil neznanokam.

Vsi ti nepredvideni pripetljaji so marsikateremu tujemu slavistu odprli oči, da ni ekskurzije na Dječke pojmovno več kot politično propagando, ampak kot živo resnico. Poleg tega so tako rokoč »na lastni koži« občutili zmerjanje s »čuši« in tako lahko avtentično dojel čuševo usodo, ki jo koroški Slovenci že stoletja prenašajo.

Stiskanje vijaka v Sloveniji

(se nadaljuje s 1. strani)

ODKOD KORENINE PROTICERKVENE GONJE

Slovenska partija izhaja slej ko prej iz stališča, da je vera v sodobni družbi negativni pojav. Se vedno je opij ljudstva, kot jo je označil Lenin. Zdi se pa tudi, da izvira zlasti v Sloveniji odpor proti religiji in vernim ljudem iz malomeščanskega liberalnega antiklerikalizma, ki se ga mnogi komunisti še vedno ne morejo otresti. Namesto da bi Zveza komunistov ta malomeščanski antiklerikalizem odstranila, ga pa s svojimi ponesrečenimi prijemi, kot je bil npr. Setinčev govor, celo podpira.

Komunistična partija se kar ne more otresti nezaupanja do Cerkev; v njenem delovanju vidi konkurenco svojemu vplivu na ljudske množice, v osebnem verskem prepričanju posameznika pa neko možnostno nevarnost za lastni obstoj. Zato bi rada versko dejavnost zožila zgolj na obredno dejavnost kot je to primer v Sovjetski zvezi.

Toda za vernega človeka ima pojem verske dejavnosti zelo širok obseg. Vse življenjske in družbene probleme more in mora obravnavati tudi z verskega stališča. Do take presoje dogodkov ima svoboden veren človek v samoupravni socialistični družbi vso pravico, če je resnično njen enakopraven član. Zoževanje pojma verske dejavnosti zgolj na bogočastno dejavnost bi povzročilo kršenje temeljnih človeških in ustavnih pravic ter upravičen odpor vernih ljudi.

Prav tega pa partija očitno neče razumeti. In tako postane Cerkev že zgolj s tem, da vernost med ljudstvom goji in razširja, sovražna slovenski socialistični družbi, vsak veren človek pa možnostni sovražnik te družbe. Tako pridemo do absurda, da je velika večina slovenskih delovnih ljudi, ker so pač verni, nasprotna sedanjemu družbenemu razvoju v Sloveniji. Tega sicer nihče ne trdi, je pa logičen zaključek negativnega stališča partije v oceni družbene vloge vere.

D. J.

Letovanje tržaških veveric v Gabrijah

2. julija zjutraj je bil v župnišču v Gabrijah živ-žav, da ga sosedje najbrž že dolgo ne pomnijo takega. Ušesa so si mogli ohladiti šele 10. julija, ko so se živahne veverice s svojimi »krotilci« vrnile domov. Skupno nas je bilo enainvajset.

Glavna voditeljica je bila Magda Bizjak, ki je organizirala izlete, vodila petje in skrbela za program nasploh. Posamezne venčke, za katere so bile veverice razdeljene, pa je vodilo šest skavtjinj-vodnic.

Gdč. Vera Lózej in Ljuba Smotlak sta pridno kuhali kosila in večerje. Po njuni zaustavi smo se vrnile domov okroglih lic.

V spomin na prijetne dneve, ki so jih preživeli v Gabrijah, so veverice same napisale nekaj utrinkov z letovanja. Vezno besedilo je napisal venček pikapolonice.

No, kar začnimo z vstajanjem! Oh pol osmih nas pride zbuditi Magda. To je najhujši trenutek dneva, ker moramo opustiti sanje, si nadeti obleko in ob žvižgu neizprosne Magde zdrižati na dvorišče, kjer nam hoče polomiti kosti z jutranjo telovadbo. Če kdaj poležimo nekaj sekund več, moramo kar v pižami k telovadbi, kajti če ne pritečemo takoj po žvižgu, nam grozijo črne pike.

Sledi umivanje. Seveda se umijemo kar po mače, sicer bi nam pretela nevarnosti, da se preveč zbudimo.

Pri zajtrku se najemo kruha z maslom in marmelado, kar poplaknemo (po izbiri) s čajem ali s kavo.

Do pol desetih imamo na voljo čas, da pospravimo sobe. Potem je na vrsti točkovanje. Vse voditeljice in podvoditeljice se zberejo, da bi ocenile naš red. Pri tem so zelo sitne, ker pregledajo vsak kotiček.

Sledi taborna šola. Vsi se zberemo in »pridno« poslušamo.

Nato gremo na sprehod, kar nam ni preveč pri srcu, ker se vrnemo z jezikom, visečim do pasu. Bile smo tudi na izletu v Gorici.

»Metulj« Tanja Košta poroča:

Priprave za izlet v Gorico niso bile dolge, saj so veverice hitre. Na cesti smo čakale na avtobus. Ko je prišel smo ga ustavile z roko.

V Gorici smo našle marsikaj lepega: igrače v izložbah, cvetice, lubenice in mnogo drugega.

Potem smo si šle ogledat goriški grad. Tam smo videle slike v zlatih okvirjih, ječe in tudi lisice, v katere so uklepalji ljudi, ki so se kako zamerili graščaku. Nato so jih pretepali z bičem. V sobanah je več skrinj in omar, pa tudi železna blagajna.

Razgled z gradu je bil krasen. Videle smo Gorico in hrib Sveto goro, na vrhu katerega stoji mogočna romarska cerkev.

Potem smo se vrnile na avtobusno postajo. Odpeljale smo se nazaj v Gabrije. Stekle smo v sobe, da se odpočijemo, ker smo bile trudne.

Ob pol enih imamo kosilo. Naša »najljubša« jed je slavna juha »mofezia«. To ime je le sad domišljije naših voditeljic. Z imenitnim imenom »mofezia« so nas hotele pridobiti, da bi jedle to specialiteto, ki ni bila nič drugega kot ječmen.

Po kosilu gremo k počitku. Tako imenujemo tisto uro, ko je po sobah največ zgage. Ob treh se na povelje »višje komande« premaknemo na severno stran hiše, kjer se na travi neusmiljeno škropimo z gumijasto cevjo, da nam gre voda noter skozi usta in ven skozi ušesa. Dvakrat smo si privoščile tudi kopanje.

»Metulj« Vera Stopper poroča:

Prvič, ko smo šle pogledat, če je Vipava primerna za kopanje, se nam je zdelo voda zelo umazana. Čez nekaj dni sta nam prišla dva fanta iz vasi povedat, da reka ponekod ni globoka in niti pretirano umazana.

Naslednjega dne smo se šle kopat. Sijalo je sonce, me pa smo čofotale v vodi, se igrate in škropile. Hodile smo po reki navzgor in plavale navzdol. Bilo je zelo lepo, ker nas je nesel tok. Voda je bila nizka.

Potem nas je Magda poklicala iz vode. Nekoliko smo se sončile in odšle domov. Čez deset minut smo že sedele v senci pred župniščem z usti, polnimi kruha in čokolade.

Popoldne je na vrsti pevska vaja. Tu se naučimo mnogo lepih pesmi, ki jih prepevamo potem ob tabornem ognju. Magda razteguje harmoniko, me pa pojemno. Včasih jo tudi jezimo, ker smo lene in se nam ne ljubi pisati besedil raznih pesmi.

Zvečer, ko se prosta venčka igrata, gre dežurni venček nabirat dračje za ogenj, okrog katerega posedemo po večerji, ko se ohlajamo. V prijetnem vzdušju se vsak venček izkaže z igrico ali s skeči. S tem smo doplačane za trud, ki smo ga položile v priprave. Skupno se zabavamo.

Eden izmed tabornih ognjev pa je bil še lepši od ostalih.

»Medvedek« Suzana Skrlavaj poroča:

V soboto 7. julija smo imeli taborni ogenj na Peči. Ko smo končno peš dospeli do določenega kraja, smo se razdelile v štiri skupine: pikapolonice, medvedki, metulji in goriški skavti in skavtjinje. Oni so nam pripravili lov na zaklad, oziroma škatlo piškotov. Zmagali so Goričani, ki so našli zaklad v cerkvi.

Sledil je živahen taborni ogenj. Vsak venček je pokazal točke, ki so uspeli pri prejšnjih tabornih ognjih, skavti s Peči pa so nas razvedrili s smešnicami.

Po izvedenem programu smo se lotile pečenja klobas. Vsaka izmed nas si je morala popoldne pripraviti koničasto palico, na katero smo zapičile klobaso in jo vrtele nad ognjem. Pri tem je sodelovala tudi gdč. Ljuba, ki nam je govorila: »Pitke moje, vzemite klobase! Kdo še nima klobase?«

Me nismo niti odgovorile, tako smo se mastile in prigrizovale smo kruh. Ko je ogenj ugašal, smo posedle in zapele nekaj pesmi. Kar žal nam je bilo, da smo morale zapustiti prijetno družino in se vrniti v Gabrije.

Težki problemi otroških kolonij

Zadnje dni junija in prve dni julija je bilo precej razburjenja in hude volje na uradu za kolonije v prefekturni palači v Trstu. Isto se je dogajalo na sedežih društev, ki organizirajo kolonije. Zakaj?

Prefekturni urad za kolonije je izdal seznam otrok, ki bi morali plačati vzdrževalnino, če bi hoteli v kolonijo. Društva so po tem seznamu zahtevala od 20 do 50.000 lir na otroka. Razumljivo je, da so se mnogi uprli in raje obdržali otroka doma. Jeza in huda volja je padla na uradnike, ki so določili, kdo naj plača, in na požrtvovalne osebe, ki delujejo v društvih za kolonije.

Lansko leto se je dogajalo isto. Pisalo se je in govorilo, da prefektura ne bo dala več podpore ne slovenskim ne italijanskim društvom, ki že toliko let hvalevredno skrbijo za zdrave počitnice naše mladine. So društva, ki niso še prejela obljubljenih podpore, ki je bila kasneje obljubljena za leto 1972. Slovenska društva

so kot po navadi prejela, kar jim je bilo dodeljeno. Tudi deželne oblasti so jim priskočile na pomoč, da so dostojno lahko izvedla svojo dobrodelnost.

Toda letos kaže, da ne bo šlo tako likorlansko leto. Urad za kolonije je sporočil, da bo samo za 240 slovenskih otrok dana podpora, medtem ko so prejšnja leta društva prejela podporo za nad 500 otrok. To se pravi, da je ostala ista celotna podpora za vse slovenske kolonije; ker se je vse podražilo, je prefektura zvišala podpore za posameznega otroka, istočasno pa znižala število otrok. Slovensko karitativno društvo Slokad sprejme v vsako izmenno samo 43 otrok, Vincencijeva konferenca isto število, Slovensko dobrodelno društvo še manj: 37.

Ker podpora društva nimajo sredstev, da bi lahko vzela večje število otrok, kakor je dana podpora, so morala zahtevati od staršev določen prispevek. Od tod razburjenje in jeza.

Znano nam je, da so slovenska društva vseeno vzela večje število otrok v kolonije, ker še vedno upajo, da se bo kaka javna ustanova zavzela in pomagala kriti velike stroške, ki jih imajo omenjena društva. Tudi starši bodo morali odslej računati na žalostno dejstvo, da bo podpora vedno manj.

Toda čeprav obstajajo te težave, slovenska društva ne bodo odnehala od svoje prizadevnosti v korist slovenskim otrokom vedno počitnicami, ker se vodstva zavajajo velikega pomena kolonije. Današnji otrok nima veliko bratcev in sestric, nima sebi primerne družbe. Počitnice ne smejo pomeniti zanj osamljenost. Nasprotno: v počitnicah se mora še bolj odpreti drugim. Kolonija je kot nalašč za to. Otroci iz mesta in sedaj tudi iz vasi potrebujejo vedno bolj slovenskega okolja. To mu nudi kolonija.

Problem kolonij bodo morali dobro premisliti in preštudirati naša društva, naše šole, šolski odbori staršev in skupno iskati primerne rešitve.

Tržaški župan v Sv. Križu

V soboto 14. julija okoli desete ure je tržaški župan inž. Marcello Spaccini obiskal Sv. Križ in se na licu mesta seznanil s problemi naše vasi s posebnim ozirom na one, ki zadevajo gradnjo šolskih objektov za potrebe slovenske šoloobvezne mladine.

Na šolskem dvorišču je napovedanega obiskovalca sprejel in pozdravil občinski odbornik dr. Rafko Dolhar ter mu predstavil prisotne člane odbora Združenja staršev, ki jih je vodila Savica Verginella, didaktičnega ravnatelja Egidija Sternija, ravnatelja nižje srednje šole dr. Humberta Mamola in ravnateljico slovenskih otroških vrtcev, ki jo je spremljala naša učiteljica gdč. Kristina Bembi.

Zaradi stvarnejše presoje in objektivnejše primerjave je visoki gost obiskal poslopja namenjena slovenskim in italijanskim otrokom ter ugotovil, da so učenci slovenskega vrtca, osnovne in srednje šole veliko na slabšem od italijanskih, ker jim manjka cela vrsta prostorov, s katerimi mora dandanes razpolagati vsaka še tako skromna šolska stavba.

Slovenski otroci nimajo telovadnice, ne jedilnice, ne zdravniške ambulante, ne sobe za projekcije itd., s čimer razpolagajo npr. učenci italijanske osnovne šole in vrtca, da ne govorimo o težkih in higiensko neznosnih razmerah, v katere je tržaška občina potisnila 35 otročičev, ki obiskujejo slovenski otroški vrtec v Svetem Križu.

Njihovim staršem je prejšnja in sedanja občinska uprava že neštokrat obljubila gradnjo novega lastnega poslopja, medtem ko je g. župan ob svojem obisku najavil le gradnjo nekega zasilnega podaljška (prefabricato) dosedanje stavbe v škodo domačih posestnikov, ki imajo vrtove ob vznožju šolskega dvorišča.

O stvarni potrebi enotne stavbe, ki bi sprejela pod isto streho vso slovensko mladino od vrtca do nižje srednje šole in ki jo je tako njemu kot šolskemu skrbniku dr. Fidenziju predložila kot nujno in edino pravilno rešitev delegacija Združenja staršev, se je g. župan izrekel negativno, češ da ni za tolikšen objekt dovolj finančnih sredstev.

Iz navedenega razloga, naj bi g. občinski upravitelj z nekaj drobtinami zamašil slovenskim občanom usta, medtem ko je vsem nam dobro znano, da je praksa, ki jo uporabljajo za potrebe italijanskega šolstva povsem drugačna!

Tu naj se zamislijo tisti Slovenci, ki ob raznih (žal tudi upravnih) volitvah oddajajo glasove italijanskim strankam, vključno Krščanski demokraciji in naj presodijo, če je tako postopanje demokratično in krščansko...

Upoštevač dejstvo, da razpolaga tržaška občina na področju kriške vasi s primernimi zemljišči, zahtevamo, da zgradi slovenskim otrokom dostojno, s pritliklarnami za ustrezno higiensko službo opremljeno stavbo in tako vsaj delno popravi posledice diskriminacijskega ravnanja, ki smo ga bili Križani deležni skozi dolgo vrsto povojnih let, ko je bila naša vas načrtno vsestransko zanemarjena zlasti na šolskem področju.

Temu je pripisati tudi okolnost, da so nekateri nezavedni slovenski starši vpisali svoje otroke v italijanski vrtec in šolo,

češ da je zanje tam bolj človeško poskrbljeno. Čas je že, da bi bilo tega nekrščanskega postopanja z nami enkrat konec!

Domačin

Skedenj

Prejšnji teden smo položili na našem pokopališču k večnemu počitku dobro Mariči Flego. Po poklicu je bila šivilja. V svojem življenju ni naredila nič izrednega, pustila je vsem velik zglede skromnosti, vere, prijaznosti in dobroščnosti. Dolgo let je stregla svoji bolni materi in nazadnje še sama zelo hudo zbolela. Vse bolečine je prenašala vdano, brez pritožb, z veliko vero v božjo previdnost, ki vse prav naredi. Bog naj ji bo zato večno plačilo.

Izidi zrelostnih izpitov

Te dni so na šolah objavili izide zrelostnih izpitov. Na klasičnem liceju so izdelali vsi, in sicer: Lucija Abrami, Klara Andlovič, Katarina Floridan, Loredana Ghez, Marijeta Kranner, Barbara Rosner, Alenka Starc, Sonja Zupančič. Izdelali so tudi štiri dijake iz Gorice. Izmed vseh je dosegla najboljši uspeh Lucija Abrami (60/60).

Na znanstvenem liceju so tudi izdelali vsi. Ti so: Milena Abram, Nadja Ambrosi, Viljem Ban, Marta Cosmina, Tatiana Ciuk, Ervin Grbec, Marta Ivašič, Mario Kemperle, Vihra Kodrič, Egidija Kos, Igor Košta, Dino Lovriha, Zvonka Markovič, Robert Ota, Aleksander Podobnik, Sergij Požar, Igo Radovič, Helena Sancin, Igor Sancin, Vitjan Sancin, Antek Serazin, Magda Stoka, Aleks Strekelj, Fabij Šturman, Pavel Ugrin. Najboljšo oceno je dosegla Marta Ivašič (56/60).

Na trgovskem tehničnem zavodu so izdelali: Vlasta Bachi, Drago Bogatec, Tanja Bolcina, Darka Bresciani, Marta Canciani, Magdalena Demark, Walter Ferluga, Suzana Foravs, Robert Franco, Sonja Goiza, Nada Graccogna, Franko Kanzian, Darija Kobal, Marija Roza Lavrencic, Mirjan Metlica, Nadja Milic, Ivanka Mosetti, Zdenka Pernarcic, Loredana Pribaz, Egon Renko, Peter Rogelja, Tatjana Sancin, Sonja Subani, Nives Tence, Elio Tence, Marija Roza Tretjak, Aleksander Volcic, Livij Zaccarija, Mirella Zgonc. Dva dijaka nista izdelala, najboljši uspeh pa je dosegla Marija Roza Lavrencic (45/60).

Na učiteljsku so izdelali: Dalja Abram, Lucijana Bencina, Nevija Čante, Neva Ferluga, Dragica Hrovatin, Valerija Koren, Ida Klarič, Majna Macorsi, Mirjam Mahnič, Franc Meula, Mirjan Mikolj, Marija Puntari, Nadja Rztresen, Marija Rupnik, Eliza Sancin, Nataša Scabar, Magda Stančič, Danila Ščuka, Jurij Brajkovič, Tamara Cont, Danila Florenin, Karol Nanut. En privatist ni izdelal, najboljšo oceno pa je prejela Ida Klarič (60/60).

Marijanišče na Opčinah

Vpisovanje na opensko srednjo šolo se bliža koncu. Tudi Marijanišče, slovenski katoliški vzgojni zavod, ki stoji zraven srednje šole, ima še nekaj prostorov za novo šolsko leto. Sprejemamo predvsem

dijake za opensko srednjo in osnovno šolo, pa tudi za druge višje šole v Trstu in akademike. Ti imajo na voljo lepe sobice.

V zavodu dobiva mladina vso potrebno pomoč pri učenju in vsestransko vzgojo. Na športnih igriščih imajo mladi na razpolago vsakovrstne igre: nogomet, odbojko, košarko, balinanje, ob deževnem vremenu pa namizni tenis, biljard in druge namizne igre.

V zavodu deluje tudi glasbena šola, kjer se pod vodstvom zunanjih profesorjev gojenici lahko učijo raznih glasbil.

Glavna skrb pa je in ostane učenje za šolo. Najboljše priporočilo, da pošljete svojega sina v Marijanišče je to, da so tudi letos vsi izdelali (samo eden ima popravni izpit iz zgodovine).

Najlepša dota, največje premoženje, ki ga morajo dati starši otrokom, je dobra vzgoja. Zavod vodijo slovenski salezijanci, ki skušajo vzgajati po vedno modernih smernicah enega največjih vzgojiteljev zadnjega časa, sv. Janeza Boska.

Pišite za informacije ali pa telefonirajte na 211113 na naslov: Vzgojni zavod »Marijanišče«, ul. Nazionale 89, 34016 Opčine, Trst.

Vodstvo Marijanišča

Ljudje

Uroš Koren je na fakulteti za fiziko tržaške univerze diplomiral z odliko iz astrofizike.

Avrelj Lukežič, znani tržaški slikar, razstavlja olja in perorisbe v Kraški galeriji v Repnu; razstava bo odprta ob nedeljah in praznikih do srede avgusta.

Tabori skavtov in skavtjinj

Kot vsako leto so skavti in skavtjinje razpeli svoje šotore pod smrekami in ob žuborečih potokih in bodo preživeli nekaj tednov v tesnem stiku z naravo. Prve so šle na tabor slovenske tržaške skavtjinje, ki so odpotovale 19. julija. Do 4. avgusta bodo tabore od Mojstrane proti Vratom ob reki Bistrici pod Triglavom.

Slovenski tržaški skavti so postavili dva tabora, ker je bilo število udeležencev preveliko za en sam tabor. Eni taborijo pri Naborjetu od 23. julija do 4. avgusta, drugi pa pri Beli Peči v Kanalski dolini od 23. julija do 8. avgusta.

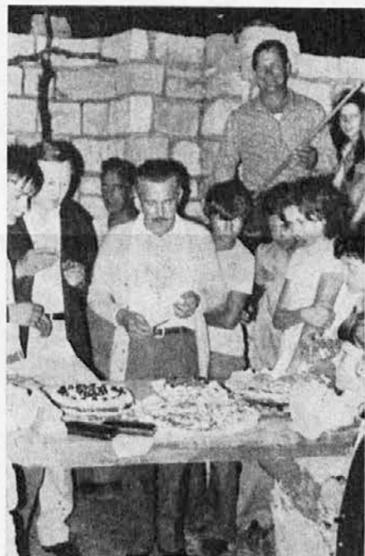
Zgonik

Za sv. Aleš vsi v Salež in ne zaman! V soboto 21. julija zvečer je bilo že vse pripravljeno na prostornem dvorišču pri gostoljubni družini Skrk (Vončonovi): veliko belo platno, pet metrov visok križ in napis: Slavimo Gospoda! Ličen oltar je bil kar na s preprogami oblečenem vozu. Seveda ni manjkalo cvetic, saj jih iz Saleža dnevno vozijo v Trst. Še klopi, sedeži, bakle, žarometi in »cerkev« na prostem je bila nared! Ob devetih je pristopil z dvema duhovnikoma dekan msgr. Kretič. Mačkovijski zbor s svojim župnikom je pod vodstvom g. Dušana Jakomina skupno z domačim zborom napravil močan vtis na vse vernike. Gospod dekan je v pridigi pohvalil domačine, da imajo tudi oni svojega imenitnega patrona, sv. Aleša, priporočil pa je tudi sveto leto, ki pomeni povezavo z Bogom in resnično dobrohotnost z vsemi. Po maši je bila ocenitev najlepših cvetic pred hišami v Saležu. Prvo nagrado je komisija prisodila družini Auber. Namen takih tekmovanj je, da bi naše slovenske vasi poživljale s cvetjem svoje hiše ter tako prijazno pozdravljale mimoideče. Sledile so izbrane narodne pesmi, ki jih je mačkovijski zbor zapel ob velikem odobravanju vseh prisotnih. Končno je bil še privlačen barvni film o Fatimi, ki je na vse naredil globok duhovni vtis. Lepo je bilo vse do polnoči. Pridnoje leto pa zopet nasvidenje pod geslom: Kdor je Aleš, naj le pride v Salež! Iskrena zahvala tudi občinski upravi, ki je uredila ceste tako v Samotorci kot v Saležu.

5. avgusta gremo zopet na pot in sicer na Brezje. Seveda bomo obiskali tudi Vrbo, Bled in Ljubljano.

Grodzje na trtah dobro obeta. Da le ne bi bilo toče! Poleg pridnih rok naj nas blagoslovi še Bog! Ze Prešeren pravi: »... pred ognjem dom, pred točo bi pšenico (in grozdje) mi bližnji sosed varoval svet' Marka«.

★

Trije slaščičarji so v soboto 7. julija zvečer v svitu bakel in med petjem skavtov na hribu sv. Lenarta nad Samotorco (župnija Zgonik) strokovno ugotovili, katero pecivo, ki so ga pripravila domača dekleta, je najboljše in nato podelili primerne nagrade med zmagovalke

★

Odprtje novih prostorov Slovenske gospodarske zveze

V ponedeljek 16. julija je bilo v prostori v ul. Cicerone odprtje obnovljenega sedeža Slovenske gospodarske zveze. Prisotni so bili številni politični in gospodarski predstavniki, med drugimi dr. Dolhar za občino in Volk za pokrajino, deželni svetovalec dr. Stoka, konzul SFRJ Tepavac, tajnik SKGZ Cupin, ravnatelj trgovske akademije dr. Turina, predsednik in ravnatelj Tržaške kreditne banke odv. Kukanja in dr. Simonič. Pozdravni govor je imel predsednik SGZ Bole.

Ferluge

19. julija je po dolgi bolezni umrla ga. Netka Ferluga por. Maver. Dočakala je 81 let. Bila je nadvse dobra žena in mati. Ljubezno do družine in do soljudi je črpala v molitvi in zvestem življenju po veri.

Med drugim je bila pobudnica za zgraditev cerkvice sredi vasi. Veliko je zanjo tudi prispevala in delala. Vedela je namreč, kaj pomeni cerkev, četudi skromna, za ljudi. Poleg tega jim tak prostor omogoča versko udejstvovanje kar doma, saj je farna cerkev precej oddaljena. Ker je trdo delala za družino, tudi trpela je, posebno jo je prizadela smrt mlade hčerke ob koncu vojne, je z možem Pinotom, ki od začetka do danes zavzeto upravlja podružno cerkev, uživala veliko spoštovanje. Naj ji za vse Bog obriše solze in poplača tako, kakor le on zna. Vsem preostalim pa še enkrat naše iskreno sožalje.

Sovodnje - Prevoz otrok v Gorico

Letos 29. marca je Katoliški glas objavil moj dopis, ki je nosil naslov »Nenavadno pismo« in v katerem sem poročal o prošnji nekaterih staršev sovodnješke občine, naj bi občinska uprava prevzela skrb za prevoz njihovih otrok v italijansko osnovno šolo v Gorici. To prošnjo so isti starši tedaj poslali tudi goriški prefekturi in deželnemu šolskemu skrbništvu v Trstu.

Sedaj so isti starši prošnjo ponovili. V njej prosijo občinsko upravo v Sovodnjah, naj za novo šolsko leto poskrbi za šolski avtobus, ki bo njihove otroke prevažal v Gorico.

Prošnja je prišla v pretres na občinski seji 12. julija. Po branju je župan Češut dejal, da nasprotuje ugoditvi te prošnje, saj nima občina na voljo šolskega avtobusa niti za prevoz otrok, ki obiskujejo razne slovenske šole v občini ali izven nje.

V debati, ki je postajala vse bolj razborita, je eden izmed svetovalcev vprašal župana, če ti otroci, ki hodijo v italijansko osnovno šolo v Gorico, prejemaajo prispevek za prevoz. Po njegovem mnenju bi skoro ne bili upravičeni do tega prispevka, saj so imeli še lani na razpolago v Sovodnjah večrazredno italijansko osnovno šolo, pa njih starši s tem niso bili za-

dovoljni in so se na svojo roko odločili za šole v Gorici.

Župan je temu svetovalcu odgovoril, da prispeva občina za te otroke tako kakor za vse, ki obiskujejo sive slovenske srednje šole v Gorici. Svetovalci so nato odobrili sklep, da bo občina tudi vnaprej dajala svoj prispevek otrokom, ki hodijo v italijanske šole.

Seveda pa človeka boli, ko ugotavlja, da imajo starši iz Sovodnj, ki pošiljajo svoje otroke v italijanske šole v Gorico, pristne slovenske priimke. Ali se ti starši sploh zavedajo, kako napačno ravnajo? Kje je tu ljubezen do lastnih otrok, do materinega jezika in do naroda, iz katerega so izšli? Ali so res čisto pozabili na obdobje fašistične strahovlade in na trpljenje, ki so ga naši ljudje prestajali, ker se niso dali potujčiti? Sedaj pa sami pomagajo svoje otroke raznarodovati.

Ko gledam po goriškem mestu in na deželi lepake, ki pozivajo »Slovenski otrok v slovensko šolo!«, spodaj pa podpis »Odbor za...«, se mi zdi, da ta odbor v Sovodnjah ni dosegel svojega cilja, kajti povečalo se je število otrok iz slovenskih družin, ki bodo pomnožili število otrok v italijanskih osnovnih šolah v Gorici. Sprašujem se, kam bo pripeljala taka narodna brezbrzičnost.

D. R.

Srebrnomašnik g. Anton Prinčič, sedaj župnik v Steverjanu, je ponovil 8. julija letos svojo srebrno mašo v zelo lepo okrašeni cerkvi v Samotorci. Samotorca spada pod župnijo Zgonik, v kateri je g. srebrnomašnik deloval 17 let

Bralci pišejo

»Katoliški glas« ali samo »Glas«?

Naš naročnik, ki živi v Kanadi, nam je poslal zelo pohvalno pismo, obenem pa načel vprašanje, ki se tudi nam zdi zelo aktualno: ali naj ostanemo pri naslovu »Katoliški glas« ali pa ga skrajšamo v »Glas« ali spremenimo v »Glas primorskih Slovencev«. Zeleli bi, da bi se še drugi oglašili in povedali svoje mnenje. Na podlagi izraženih stališč nam bo laže izbrati dokončno odločitev. — Uredništvo.

Reči moram, da postaja Vaš list — vsaj zame — vedno bolj zanimiv. Večkrat se pogovarjam o njem z drugimi Slovenci, zlasti s Primorci, katoliško usmerjenimi kot sem jaz, in vsi ga hvalijo. Kljub temu pa žal premnogi nanj niso naročeni. Sprašujem se, zakaj. Je temu morda krivo ime lista? Ali pa so narodnostno že tako na tleh, da jim je vseeno, v katerem jeziku čitajo novice? Je morda temu vzrok tudi oblika lista, črke in vrsta papirja?

Gotovo ste tudi pri vas v uredništvu že večkrat razmišljali o tem. Mene pa je k temu pisanju vzbudila zlasti številka Katoliškega glasa od 21. junija. V članku »Ljubljana še ni Slovenija«, ki je odličen, da bolj sploh ne bi mogel biti, saj dobro odgovarja piscu v Novem listu, je ta pišec med drugim zapisal, da bi bilo za Katoliški glas bolj prav, da bi opustil besedo »katoliški« in ostal le »Glas«, ker da ni njegovo pisanje v skladu s katolištvom.

Kljub temu, da očitek zame ne drži, pa menim, da bi bilo treba vzeti nasvet sicer ne dobronamerne pisca v Novem listu v pretres. Katoliški glas namreč ni samo neke vrste nedeljsko branje, ampak je mnogo več: je politično in družbeno glasilo, samo da gleda na vse dogajanje iz katoliškega zornega kota.

Ne zdi se mi zato potrebno, da že v

naslovu poudarja svoje katolištvo. To poudarjanje marsikoga, ki je versko mlačen ali ideološko neopredeljen, odbija, da lista ne bere oziroma ne kupi. Bolj nevtralen naslov bi dal obenem urednikom in dopisnikom več svobode v pisanju in izražanju misli.

Poglejmo okoli sebe, pa bomo videli, da noben velik časopis ne nosi izrazito opredeljenih naslovov, čeprav je duh lista opredeljen in v službi nekega nazora. Tu- di v Jugoslaviji, ki je izrazito komunistična država, se izogibajo pri svojem časopisu, da bi v naslove stavili pridevek »komunistični«. Mislim, da obstaja en sam list z naslovom »Komunist«, ki ga izdaja partija neposredno, vsi drugi listi pa imajo silno neopredeljena imena kot »Delo«, »Vjesnik«, »Borba«, »Politika«, »Primorske novice«, »Večer« in podobno. Pa so vsi ti listi ideološko, kot pravimo, na liniji, le v naslovu nočejo tega poudariti, gotovo tudi zato, da zajamejo čim širši krog bralcev.

Sprejmite zato te moje vrstice kot dobronameren nasvet. Odločitev naj bo vaša, a prav je, da o povedanem razmislite in z vami čim več vaših bralcev in naročnikov.

V. J., Kanada

Sv. oče o pomenu počitnic

V soboto 14. julija je sv. oče Pavel VI. odšel na svoj letni oddih v Castelgandolfo. Že takoj naslednji dan je imel prvo srečanje s številnimi obiskovalci, ki so se zbrali na vrtu papeške palače. Sv. oče je z njimi molil Angel Gospodov, še prej pa je imel krateg nagovor. Govoril je o pomenu počitnic, ki služijo za oddih, za obnovo telesnih in duševnih moči. Počitnice pa naj služijo tudi za razmišljanje, študij in molitve. Sv. oče se je spomnil tudi vseh onih, ki si počitnic ne morejo privoščiti zaradi poklicnih dolžnosti, zaradi telesne onemoglosti ali tudi zaradi revščine.

V nedeljo 29. julija ob 16. uri bo pri Stari gori na Kamenci

III. KULTURNO SREČANJE MED SOSEDNJIMI NARODI

■ Sv. maša v štirih jezikih.

■ Nastop raznih zborov in skupin: zbor »Rečan« iz Ljes; zbor iz Sv. Lenarta; Briški oktet; zbor »F. B. Sedej« iz Steverjana; zbor »Radiše« s Koroške; zbor iz Tolmina; furlanski zbor iz Chiopris-Viscone; zbor »Tabor« z Opčin; zbor »Srečko Kosovel« iz Ronk; zbor »Kras« iz Dola-Poljan; ansambel »Briški slavček« iz Steverjana in folklorna skupina »F. Marolt« iz Ljubljane.

Velik prostor za parkiranje. Kiosk za jedačo in pijačo. Zabavni program.

Še o romanjih na Sv. goro

V zadnji številki Katoliškega glasa sem brala tožbo, da zanemarjamo romanja na Sveto goro. Koliko je to res, koliko ne, pač najbolj vedo frančiškani na Sv. gori, ki skrbijo za svetišče. A če sodim po naši župniji, potem so romanja na Sv. goro še vedno najbolj priljubljena. Od leta 1960 smo bili na Sv. gori vsaj 25 krat, torej celo po dvakrat ali trikrat na leto. Vsako leto začnemo naša romanja s Sv. goro. Najbolj uspešno je bilo leto 1968, ko smo šli na Sv. goro s štirimi avtobusi (skoraj 200 ljudi). Kdor je romal v letih, ko še ni bilo žičnice, ve, s kakšnim strahom smo prišli do vrha, ker so tržaški šoferji le neradi vozili zaradi nevarnih ovinkov. Žičnica je romanja zelo olajšala.

Mi romamo na Sv. goro navadno med tednom ali na kak praznik, ki ga v Sloveniji med tednom ne morejo praznovati. Tako se izognemo gneči, ki je na Sv. gori vsako nedeljo. Vse priznanje patrom, ki vedno poskrbijo za zadostno število spovednikov in storijo vse, da romanje doseže svoj namen.

Letos prve dni junija smo že poromali na Sv. goro in upamo, da bo prve dni oktobra poromala na Sv. goro še ena romarska skupina.

Naj bodo tudi te vrstice vabilo, da ostanemo zvesti naši primorski Marijini božji poti na Sveti gori. Sicer pa mislim, da tudi po drugih župnijah na Goriškem in Tržaškem priredijo vsako leto romanje na Sv. goro.

Gabriela Zavadlav, Rojan

ZA KMETOVALCE

Ugodna posojila za obratovanje kmetij

Deželna uprava je izdala 7. maja letos zakon št. 33 in tako omogočila kmetom, da se poslužijo ugodnega posojila, ki ga morda potrebujejo za obratovanje kmetije. Posojilo velja za eno leto. Koristnik plača le 3 % obresti, dočim ostanek krije deželna uprava. Prošnje na posebnih obrazcih sprejemajo banke in kreditni zavodi, ki so pooblašteni za podeljevanje teh vrst posojil. Izposojeni znesek se sme uporabiti le za nabavo blaga in zalog, ki so potrebne za obratovanje kmečkega posestva kot so stroji, orodje, semena, sadika, gnojila, protizajedavska sredstva, živila, krma in drugi stroški v zvezi z obdelovanjem kot je najemnina, delavske plače, zavarovalnina, stroški za elektriko, vodo, gorivo itd. Bančni zavod podeli posojilo v denarju, po potrebi pa tudi v blagu.

Deželna uprava je zagotovila potrebna sredstva do leta 1977 in v ta namen določila za vsako leto 200 milijonov za kriticke obresti in skupno 200 milijard lir za posojila.

Ugodna posojila za povečanje kmetijskega posestva

Deželni zakon št. 45 z dne 16. maja 1973 prinaša izredne ugodnosti za neposredne obdelovalce, najemnike in soudeležence, ki bi hoteli nakupiti nova zemljišča in tako povečati svoje posestvo. Kmet, ki bi hotel dokupiti zemljo, lahko vložil takoj prošnjo na pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo za posojilo, katerega bo vračal od 10 do 30 let in plačal le en odstotek obresti. Najemniki in podobni, ki obdelujejo tujo zemljo, imajo posebno prednost, da odkupijo zemljo in postanejo samostojni lastniki. V takem primeru morajo obdelovati zemljišče, ki je na prodaj, vsaj štiri leta in niso smeli prodati nobene zemlje v zadnjih dveh letih razen če je šlo za smiselno preureditev zemljiške posesti.

Novi doktorji

Na tržaški univerzi je z uspehom dokončal študije iz farmaceutike Jurij Sorč iz Trsta. Goriški prijatelji mu iskreno čestitajo in želijo še nadaljnjih uspehov.

Na isti univerzi je dosegla doktorat iz kemije Nevena Brešan iz Gorice. Cestitamo.

OBVESTILA

Popravljam. V poročilu o »Prazniku štrukljeve« v Podgori, ki je izšlo v Katoliškem glasu 12. julija, je rečeno med drugim, da je pokal, ki so ga prejeli zmagovalci nogometne tekme, poklanila tvrdka Benedikt Košič. Dejansko pa je pokal poklonil trgovec Joško Košič iz Gorice. Pridzeti naj nam neljubo pomoto oprostijo!

Vsi dijaki enotne srednje šole »I. Trinko« v Gorici, ki želijo obiskovati dopolnilne tečaje v avgustu, naj se javijo na šoli po sledečem urniku: 1. avgusta ob 8.30 italijanščina in slovenščina (I. razred), 2. avgusta ob 8.30 matematika in nemščina (I. razred), 3. avgusta ob 8.30 italijanščina in slovenščina (II. razred), 4. avgusta ob 8.30 matematika in nemščina (II. razred).

Dušnopastirskega tečaja slovenskih zamjskih in izseljenskih duhovnikov, ki smo ga najavili v zadnji številki našega lista in naj bi se vršil od 20. do 22. avgusta v Trstu, zaradi raznih težav, ki so se pojavile v zvezi s pripravo tečaja, letos ne bo. Upamo, da bomo lahko s tečaji nadaljevali prihodnje leto.

Ravnateljstvo državnega znanstvenega liceja »F. Prešeren« iz Trsta sporoča, da so v tajništvu šole na voljo maturitetne diplome za sledeča šolska leta: klasični oddelek 1968-69, 1969-70, 1970-71; znanstveni oddelek 1968-69, 1969-70. Absolventi lahko dvignejo diplome v tajništvu šole vsak dan od 10. do 12. ure. Prinesti morajo kolek za 500 lir in nadomestno potrdilo o opravljenem zrelostnem izpitu.

Dečki iz kolonije v Ovaru se vrnejo dne 28. julija okrog 11. ure, iz Nabrežine isti dan pa okrog 14.30. — Deklice odpušajo v Ovaro (hribe) dne 30. julija ob 16.30, v Nabrežino (morje) dne 1. avgusta ob 14.30.

V Slomškovem domu v Bazovici bo do 31. julija odprta razstava starih razglednic in slik iz Bazovice in okolice. Odprta je le v večernih urah.

DAROVI

Za Zavod sv. Družine: Stanko Kosič 5.000; Jože Simčič; ob pol leta smrti dragega brata Ferdila Batistič žalujoča sestra Gizela iz Standreža 1.500; David in Ivan 5.000; družina Bratina namesto cvetja na grob Zofije Bratina 10.000 lir.

Za cerkev na Ferlugah: N. N. za popravilo cerkvice 10.000; N. N. v isti namen 5.000; Maver Albert in hčere v spomin žene in mame Netke 30.000; Mantovan Roža namesto cvetja na grob pok. tete Netke 10.000; v isti namen so še darovali: Markon Regina 20.000, N. N. 1.000; Ferluga Karmela in druž. Bellafontana 5.000; Ferluga Anica 5.000; Ferluga Lidija 3.000; družina Borjan 2.000; Piščanc Olga 1.000; Ferluga Fani 1.000; Gec Pavla 1.000 lir.

Za cerkev na Opčinah: N. N., mesečni prispevek, 2.200; N. N. 900; N. N. 60.000; Oughton Albert ob poroki Punzo-Camparano 5.000; Vetka in Viktorija Vremec 5.000; družina dr. Vuga 10.000; Ernest Malalan ob poroki hčerke Laure 15.000; družina, v spomin pok. Zofije Milkovič 1.000 lir.

Za škedenjski dom: v spomin pok. Mariči Flego darujejo Angela Sana 30.000, Angela Fanna 5.000, Jospina Fornasaro 50.000 lir.

Za misijone: Vera Gentili namesto cvetja ob smrti svaka Venceslava Gruđen 5.000 lir.

Za misijonarja Cukaleta: N. N. za lačne otroke 2.000; N. N. 30.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 23.15.

Dejstva in mnenja: 14.30 (samo ob delavnikih).

Sport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Spored od 29. julija do 4. avgusta 1973
Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 11.15 Mladinski oder: »Oliver Twist«. 12.00 Nabožna glasba. 12.16 Vera in naš čas. 15.45 »Sence na ljubezni«. Radijska drama. 16.25 Operetne melodije. 17.20 Glasbeni cocktail. Komorni koncert. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika.

Ponedeljek: 11.35 Opoldne z vami. 14.30 Pregled slov. tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.30 Karajan podaja Beethovna in Brahmsa. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 20.35 Slovenski razgledi.

Torek: 11.35 Pratika. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.30 Komorni koncert. 18.50 Poje Mita Medici. 19.00 Odmevi kmečkih puntov. 19.20 Za najmlajše: »Carovnik Vevos«. 20.35 J. Massen: »Werther«, opera.

Sreda: 11.35 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.30 Koncert. 19.10 Higena in zdravje. 19.20 Zbori in folklor. 20.35 Simfonični koncert. 21.15 Za vašo knjižno polico.

Četrtek: 11.35 Slovenski razgledi. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.30 V ljudskem tonu. 19.10 Govorimo o ekologiji. 19.25 Za najmlajše. 20.35 »Pisma«. Radijska drama. 21.05 Od melodije do melodije. 21.40 Skladbe davnih dob.

Petek: 11.35 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.30 Simfonične skladbe deželnih avtorjev. 19.10 Na počitnice. 19.25 Zbori in folklor. 20.35 Delo in gospodarstvo. 20.50 Koncert.

Sobota: 11.35 Poslušajmo spet. 15.45 Avtoradio. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.30 Koncertisti naše dežele. 18.45 Orkester proti orkestru. 19.10 Aleš Lokar: Tržačan v Ameriki. 19.20 Revija zborovskega petja. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 »Upor v Podragi«. Radijska drama. 21.30 Vaše popevke. 22.30 Zabavna glasba.

Duhovne vaje za slovenske duhovnike bodo v Domu duhovnih vaj »Beatitudini« v Trstu od 2. do 5. septembra. Vodil jih bo jezuit Radoslav Grafenauer iz Ljubljane. Prijave sprejema v Trstu g. Stanko Zorko, v Gorici pa msgr. F. Močnik.

LJUBLJANSKA TV

Spored od 29. julija do 4. avgusta 1973

Nedelja: 8.45 Neznani letéči predmeti. 9.40 Po domače. 10.55 Otroška matineja. 18.10 Ob pravem času - angleški film. 21.15 Dobre stare melodije.

Ponedeljek: 18.30 Pustite jih živeti. 19.00 Mladi za mlade. 20.30 Smilevski kongres - drama. 21.35 Video kasete.

Torek: 18.30 Veliki in majhni. 19.00 Naše kače. 19.25 Triglavska trilogija za troje smuči. 20.30 Vojna in mir.

Sreda: 18.30 Mačkon in njegov trop. 19.00 Kratek film. 20.35 Amerikanec v Parizu. 22.20 Likovni nokturno: Lojze Spical.

Četrtek: 18.25 Stare igre - film. 18.55 Neznani letéči predmeti. 20.40 Četrtekovi razgledi. 21.30 Prigode dobrega vojaka Svejka.

Petek: 18.30 Pet pedi. 18.55 Doktor na pohodu. 19.20 Plavanje. 22.35 XXI. stoletje.

Sobota: 17.15 Atletika. 19.20 Pravniki - film. 20.30 Igre brez meja. 22.00 Serif v New Yorku.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: Trgovski 70 lir, osmrtnice 100 lir, k temu dodati 12 % davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

ZAHVALA

Vsem, ki ste kakorkoli z nami sočustvovali ob težki izgubi naše drage žene, mame, stare mame, prababice

Netke Maver

se najprisrčneje zahvaljujemo.

Ferluge, 22. julija 1973

Mož Albert, hčerke Ivanka, Marija, Jakobina z družinami, Roža ter ostalo sorodstvo